

Ett gäng drar runt på rasterna och ställer till bråk

En ganska vanlig företeelse är ett gäng barn som aktivt söker upp andra barn och retas, hotar, förstör saker osv. Beteendet ger en viss spänning och barnen i gänget förstärker uppenbarligen varandras beteende bl.a. genom diverse glädjeyttringar. (Bråkstakar brukar finna varandra i detta gemensamma intresse).

Förslag till åtgärder:

Nedanstående förslag gäller mindre barn. Förslagen är ordnade enligt vårt nedladdningsbara dokument "Fem principiella sätt att påverka beteende"

Ändra på situationen:

Beteendet är vanligast på raster. Normalt är raster helt ostyrda, barnen får själva hitta på vad de skall göra vilket fungerar utmärkt för flertalet barn. Man kan dock behöva införa restriktioner som att bråkstakarna inte får ha rast samtidigt eller måste hålla sig till en del av skolgården eller måste vistas inom 25 meter från rastvakten etc.

Lär barnen ett nytt beteende:

Vissa barn håller ensidigt på med detta beteende och vet inte hur de annars skall bete sig. De kan behöva träning i alternativa beteenden t.ex. rastlekar, sporter. De kan behöva lära sig hur man kommer med i andras lek, eller sådant som hur man väntar på sin tur, hur man lyssnar på andra mm.

Förstärk önskvärt beteende:

Normalt socialt beteende förstärks naturligt, vilket i hög grad gäller när barn leker med varandra. Beteendet förstärks på många sätt, kamraternas gillande, att leken är rolig osv. Man behöver som vuxen inte vidta några särskilda åtgärder för detta. När en grupp barn drar omkring och bråkar med andra barn kan man välja att försöka få dem att ägna sig åt en önskvärd rastaktivitet i stället; en viss lek som de tidigare visat sig tycka om t.ex. Det viktiga här är ofta att man får igång denna önskvärda lek, förstärkningen står barnen själva för. Det kan handla om att ordna med lekredskap, att gå in och leda leken. Att själv delta från början är ofta mer inspirerande än att bara instruera barnen att leka.

Se till att pågående förstärkning tas bort (=”utsläckning”):

En förstärkare i detta sammanhang är ofta likasinnade kamraters gillande. Försök hitta sätt att avlägsna denna form av förstärkning.

Aggressivt beteende kan löna sig i form av att det ger fördelar, främst naturligtvis att man får det som man själv vill ha det. Att tillse att aggression inte lönar sig är exempel på utsläckning.

Bestraffning:

Ett träningsprogram som innehåller förstärkning kan också innehålla bestraffning, t. ex. förlust av intjänade poäng eller förmåner.

Ett renodlat bestraffningssystem har nackdelen att barnet inte tränas i önskvärda beteenden. I regel lönar det sig bättre att försöka få ett barn att göra något annat än att bara försöka få barnet att avstå från något lockande. När man t.ex. ingriper mot ett barn som gör något olämpligt blir man lättare åtlydd om man säger till honom vad han skall göra än om man bara säger till honom att ”sluta med det där!”